

Un Tomb

Masquefa - Setembre

CONEIX LA NOSTRA HISTÒRIA

MASQUEFA: "TERRA FÈRTL"

Amb la invasió musulmana del S.VIII, el Penedès aviat es trobarà habitat per pobladors berebers pertanyents a la confederació dels Butrs, oriünda de Tripolitània. Aquestes tribus es van fixar en el territori que rodejava el nostre poble i el van anomenar Masquefa que vol dir "terra fèrtil" en llengua berber. Efectivament es tractava d'una terra rica per l'agricultura, al S.X, arriben els primers repobladors cristians atrets per la promesa de terres en propietat. El Monestir de Sant Cugat també va posar els seus ulls en Masquefa precisament per la fertilitat de les seves vinyes per l'elaboració del vi i per la facilitat per aconseguir la fusta necessària per construir utensilis imprescindibles per la fabricació i conservació d'aquest producte com les tines i els cups. L'any 1009, es documenten premses, amb les peces que comporten a la zona del Castellet Oriental (Serra de l'Ocata, aleshores territori del terme de Masquefa): "ipso tocular cum sua utensilia qua ad torculandum pertinet". El vi era fàcil d'emmagatzemar i la major part del pagament del delme es feia en aquest producte. D'ençà, Masquefa es va convertir en un poble pagès, des dels seus orígens, i la vinya la font de riquesa més important dels seus pobladors fins al S.XX.

El mes de setembre, tal i com recorda l'Àngel Matas de "Cal Tabola" recollia l'esforç i les angúnies de tot l'any. La gent que depenia del cultiu dels ceps rebien aquest mes amb molta il·lusió, era un mes clau per l'economia del pagès i Masquefa es mobilitzava de dalt a baix, tothom uns dies abans posava a punt els estris que servien per fer la recollida del raïm, es netejaven i rentaven els cups, es construïen els garbons (feixes de branquillons que servien com a filtre del most), es repassaven les eines, portadores, caparrons, maçons, cistells veremadors, falçons, tisoires, etc... tot havia d'estar a punt per la collita, com cada any.

L'ambient era extraordinari, perquè arribaven els collidors forans sobretot de l'Aragó, del Berguedà i de Castelló, cada casa els acollia d'un any per l'altre i ja eren com de la família. La solidaritat es feia evident entre els pagesos que tenien vinyes més petites i les famílies s'ajudaven a collir-les unes amb les altres.

Els cavalls i els carros ocupaven els camins i la flaire del raïm que omplia els cups de les cases era present a tot el poble.

Les manifestacions festives dels pobles sovint estan relacionades en la manera de guanyar-se la vida dels seus habitants. La festa és l'expressió lúdica de les activitats socioeconòmiques i amb aquest esperit sorgeix la 1ª festa del raïm de Masquefa. Començava la dècada dels seixanta i una nova entitat cultural i recreativa batejada amb el nom de l'Alzinar havia nascut feia un any com alternativa a les institucions del moment.

La primera junta d'aquesta entitat va proposar organitzar un sopar de carmanyola per tot el poble al bosc de l'Alzinar en el temps de la verema. Dit i fet, i amb molta voluntat es van posar a treballar per què els assistents tinguessin llum, la feina no era fàcil ja que s'havia de portar la suficient energia elèctrica des de l'antiga granja de pollastres que hi havia a l'actual carrer Bonavista fins al bosc. La idea era encendre unes bombetes i connectar un tocadiscs per què en Jaume Mas "de Cal Daniel" li donés vida, amb música de l'època. El nostre veí, Lluís Esteve, encara recorda la feina que van tenir aquell any per deixar-ho tot a punt. El vi, evidentment tampoc podia faltar, i no faltava, per que en Joan Monsó de Can Massana en donava tot el que calia i es conservava tota la vetllada fresc en portadores carregades de glaçons de gel. La festa va ser tot un èxit i així es va celebrar durant uns anys al bosc de l'Alzinar.

La construcció de la pista a la Plaça de l'estació va portar noves expectatives, i la festa es va traslladar del lloc d'origen a la pista on es va continuar celebrant el sopar de carmanyola durant uns anys. Les dècades dels anys 80 i 90 va portar modificacions a la festa i va incorporar la màquina per fer la trepitjada popular amb el raïm que portava el Pere Aloy amb el seu tractor.

Malgrat la interrupció de la festa de manera intermitent durant alguns anys, la Festa del Raïm ha contribuït a preservar la identitat pròpia d'un poble pagès des dels seus orígens i és un homenatge a la memòria col·lectiva.

Bibliografia:

Sabaté, F. "Història de Piera" (1999)

Fons:

Pere Aloy

Lluís Esteve

Àngel Matas

Xavier Pérez Fornés